

מתוך: <http://www.scoop.co.il/article.html?id=8765>

הצעת החוק של שר התקשורת - הדרך לסתימת פיות

לירון תמם 10/07/2007

אין דבר קל יותר מלהפוך משהו לאיום, ולהטיל עליו צנזורה. פעם זה אויב חיצוני, פעם אלה פורנו ואלימות, ובשלב הבא יהיו אלה הדעות הפוליטיות שלנו. לידיעת שר התקשורת

ביום ראשון השבוע קיבלה ועדת השרים לענייני חקיקה את הצעת החוק של שר התקשורת, אריאל אטיאס, ושל ח"כ אמנון כהן, שניהם מסיעת ש"ס, בדבר הגבלת האפשרות להיכנס לאתרי פורנו ואלימות, בעזרת סינון האתרים. במילים אחרות, הצעת החוק קוראת להטיל צנזורה על הבמה הכי דמוקרטית שקיימת כיום. לפי הצעת החוק, ספקיות האינטרנט יצטרכו להודיע למנויים שלהם שהן יכולות להטיל מגבלות על כניסה לאתרי פורנו ואלימות, ואם המנויים לא ירצו בשירות זה, יהיה עליהם להירשם אצל ספקיות האינטרנט ולהוכיח שהם בגירים, קרי מעל גיל 18. על פי ההצעה, ועדה ממשלתית היא שתקבע אילו אתרים יסוננו.

בשביל רבים, פורנו ואלימות הם חצי מן הרע בעולם, וכדי לא להיפגש איתם בסמטה חשוכה או מול מסך המחשב, הם חושבים שיש להטיל עליהם איפול ברגע שהם יוצאים לחופשי. איש לא מוכן שילדו יידע שדברים כאלו קיימים; איש לא רוצה שילדו ילמד לאהוב את התחומים האלו, וחס וחלילה לא להתפרנס מהם. הדרך הקלה ביותר למנוע מזה לקרות היא לקרוא לשתי המילים האלו "איום". אם למדנו משהו מההיסטוריה, זה שברגע שהופכים דבר - שגרתי או לא שגרתי - לאיום, אין דבר קל יותר מלגרום לאנשים להאמין שהם צריכים להתעלם ממנו או להיאבק בו.

אין לי כוונה להתייחס לשאלה אם ניתן לסנן אתרים הנושאים אופי פורנוגרפי או אלים. אני מניח שניתן לעשות זאת מבחינה טכנולוגית, בדיוק כפי שאני מניח שברגע שתהיה הגבלה, יהיה מי שיצליח לעקוף אותה, בלי שום בעיה. במרוצים מסוג זה אף אחד לא מנצח. כוונתי להתייחס לרעה שנקראת צנזורה - זו שממשלה שנבחרת באופן דמוקרטי מבקשת להפעיל על הציבור שלה, בטענה של הגנה על שלום הציבור. כולנו למדנו בהיסטוריה את דרכה של הצנזורה - היא מתחילה בהגבלות על ספרים, על אמנות, על תוכניות טלוויזיה, וכיום על אתרי אינטרנט - הכל בשם ההגנה על שלום הציבור - אך המשכה בסתימת פיות מוחלטת, בשם אותה הגנה על שלום הציבור.

איני רוצה שילדים ילמדו מהו מין באמצעות אתרי אינטרנט פורנוגרפיים; איש לא רוצה שילדיו יבקשו לחקות מעשי אלימות אחרי שראו באתר כזה או אחר מעשים שייראו להם "גבריים" או פסיכופטיים - אך מישהו שאל את עצמו האם צנזורה תמנע מהם לעשות זאת? איך בכלל מחליטים מהו אתר ראוי ומהו לא? וחשוב מכך, האם הממשלה היא שצריכה לקבוע איזה אתר פסול ואיזה לא?

כולנו יודעים שפורנוגרפיה היא עניין של גיאוגרפיה, בדיוק כמו שאלימות היא שאלה פוליטית. האם האתר של צה"ל הוא אתר אלים? האם האתרים של החמאס ושל החיזבאללה הם אתרים אלימים, או אתרים שאפשר ללמוד מהם על האויב? האם אתר שמלמדים בו כיצד לרסק חתולים על אבנים הוא אתר אלים, או אתר שניתן ללמוד ממנו כיצד למגר את התופעה הנוראית הזאת? ומי יהיה כאן העבריין - זה שמפעיל את האתר, זה שמעלה תמונות כאלו, או הגולש התמים? האם אתר של נשים בבגדי ים הוא אתר פורנוגרפי, או אתר המציג תכני אופנה? האם הגולש התמים יודע את התשובה לכך פחות מוועדה ממשלתית? ומי ערב לנו שאתר פוליטי לא יוכרז כאתר אלים? סיבות לכך לא קשה למצוא.

אני יודע מה תאמרו - שילדים נכנסים לאתרים אלו לא כדי ללמוד על התופעות האלה, אלא לשם התרשמות וחיקוי. זה בדיוק מה שאמרו כשאנשים ביקשו לקרוא את "לוליטה" של נבוקוב, ואם כך היו חושבים גם היום, בוודאי היו מסירים את הספר הזה מן המדפים, מחשש שגברים מבוגרים ירצו ללמוד ממנו כיצד לפתות בחורות צעירות.

מה הדרך לגרום לבני הנוער להפנים שמין לא עושים כמו בסרטי פורנו, שאסור להתייחס לנשים כמו שמתייחסים אליהן בתעשיית הפורנו, ושאלומות איננה דרך לפתור בעיות? נורא פשוט - לחנך. אני יודע שזה נשמע מוגזם, אולי הזוי, אך זו הדרך היחידה לגרום לבני נוער להבין זאת. בשנים האחרונות יותר ויותר הורים מעדיפים שהמדינה תחנך את ילדיהם. אחת הדרכים לכך היא להטיל עליהם הגבלות שונות, ולפטור את עצמם מחינוך ילדיהם. זה יותר פשוט עבורם - הרי כך אין הם צריכים לעבוד קשה בחינוך ילדיהם. כך, אם החינוך לא מצליח, תמיד יהיה להם את מי להאשים - את המדינה. מחד גיסא, המדינה נהנית - הרי הציבור זקוק לה, והיא יכולה להראות כמה היא חזקה לעומתו; מאידך גיסא, המדינה סובלת - הרי היא לא יכולה לחנך את כל הילדים, בוודאי לא בעזרת הגבלות למיניהן. מספיק לראות את הסרטים הישנים כדי ללמוד שכשהונהגו חוקי היובש בארצות הברית, הברחות האלכוהול ושתייתו רק עלו, וגרמו לתופעות שליליות, כמו צמיחת המאפיה. הרי איש לא מאמין שניתן לסגור לגמרי את השערים. יותר קל להאמין שזה פשוט יותר מלחנך.

אחת הטענות בעד הצנזורה היא שעבירות מין ואלומות רבות מתבצעות בעקבות סרטים ואתרים פורנוגרפיים או אלימים. זו בדיה. עבירות שמבוצעות כתוצאה מצפייה בסרטים או מגלישה באתרים אלו, פשוט מגיעות לתקשורת יותר, כי הן יותר סקסיות. האלומות שהיא תוצאה של אלומות נטו היא פשוט עניין שגרת, ואיש לא דואג לפעול נגדה בצורה רצינית. הרי איש לא יגביל מכירת סכינים, או יטיל עוצר יציאות מהבתים אחרי חצות, כדי למנוע מעשים כאלו. מי יודע, אולי אלו השלבים הבאים בצנזורה.

לסיכומו של דבר, מי שתומך בהטלת צנזורה על אתרים כאלה או אחרים, שלא יתפלא כשיום אחד יצנזרו את קולו, ויספרו לו ששלום זה מלחמה וטוב זה רע. מי שחושב שאפשר ליצור חברה בריאה ותרבותית יותר על ידי צנזורה, שיבדוק את המדינות סביבנו ויברר לאילו תוצאות הן מובילות את עצמן עם כמות הידע שהממשלות שלהן מאפשרות לציבור גישה אליו. מי שחושב שהצנזורה מטעם הממשלה היא פתרון לחינוך ילדים, שיבקש מהמדינה שגם תרדים את הילדים שלו, תעיר אותם ותכין להם ארוחת בוקר. רק שלא יתפלא שהממשלה תרגיש חופשי לחנך גם אותו אחר כך.

שאלת האכיפה

לא התכוונתי לדבר על הדרכים הטכנולוגיות ליצור את ההגבלות האלו, אך בכל זאת מעניין אותי לדעת כיצד יוכלו ספקיות האינטרנט השונות לגרום לילדים בני 15 לא להוריד סרטי פורנו או משחקים אלימים דרך תוכנות לשיתוף קבצים? האם הממשלה תבקש מההורים להציב גם מצלמות בבתים כדי לשמור שהילדים לא יכניסו דיסקים שנושאים את התכנים האלה, ויצפו בהם במחשב?